

Végigjártuk a III. Könyvtárutat 2012. október 1-7.

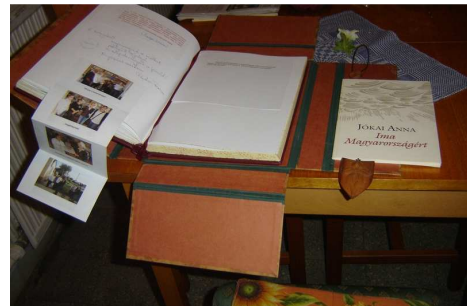
A könyvtárosok és a könyvtárhasználók körében az ország egyre több vidékén kezd ismerőssé válni ez az újszerű kezdeményezés, a Könyvtárútnak elnevezett „kulturális zarándoklat”, hiszen Békéscsabától Pécsen át, majd pedig Várpalotán keresztül Szombathelyig ívelt már a Könyvtárút képzeletbeli „nyomvonala”.

A Könyvtárút az olvasás, a könyv- és a könyvtárkultúra népszerűsítésére indított kezdeményezés, melyet a könyvtárosok és az olvasók, a könyvtárakhoz kötődő civil szervezetek, végső soron a helyi lakosság bevonásával és

közös összefogásával szervezünk a könyv- és a könyvtárkultúra népszerűsítésére, a könyvtárakban rejlő lehetőségek minél szélesebb körű bemutatására.

A Könyvtárúthoz csatlakozók lehetőleg gyalog vagy kerékpárral (illetve a körülmények szerint bármely közlekedési eszközzel) mennek az egyik település könyvtárától a következő település könyvtáráig. A zarándokcsapatok az útvonal állomáshelyein (az érintett település könyvtárában) váltják egymást. A csapat a Könyvtárút vándorkönyvét viszi magával, melybe a célállomáson beírják a nevüket, s a fogadó könyvtár is emlékező bejegyzéseket, fényképeket, dokumentumokat helyez el a könyvben. A vendégfogadó könyvtár valamilyen kisebb rendezvénnyel, szerény de szívélyes vendéglátással várja az érkezőket, s nem maradhat el közvetlen környezetének, a település kulturális és természeti értékeinek megismertetése sem.

A Könyvtárutat tehát úgy kell elképzelni, mint egy „stafétát”, ahol az egyes részt vevő könyvtárak egyrészt fogadják az előző állomásról hozzájuk érkezett olvasókat, másrészt a saját településükről (a saját olvasóik, a helyi civil szervezetek tagjai közül stb.) verbuvált kis csapattal továbbmennek a következő állomásra, hogy megismerjék az ottani könyvtárt és a települést, majd átadják nekik a Könyvtárút vándorkönyvét.

A Könyvtárút kezdeményezés ötletgazdája Vincze Andrea békéscsabai informatikus- könyvtáros, s a Békés Megyei Tudásház és Könyvtár indította el első alkalommal 2010-ben ezt a kulturális zarándokutat, melynek célállomása az Európa Kulturális Fővárosa projekt keretében átadott pécsi Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont volt. A második Könyvtárút 2011-ben Pécsről Várpalotára vezetett, kiindulópontja a Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont, célállomása pedig a várpalotai Szindbád Nonprofit Kft.-Krúdy Gyula Városi Könyvtár lett.

Az idei évben immár harmadik alkalommal folytatódott a hagyomány, hiszen az Országos Könyvtári Napok alkalmából ismét vándorbotot fogtunk és továbbvittük a Könyvtárút vándorkönyvét a tavalyi Könyvtárút végállomásáról, a várpalotai Szindbád Nonprofit Kft.-Krúdy Gyula Városi Könyvtárból a szombathelyi Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtárba. 2012. október 1-7-e között 15 könyvtár látta vendégül az utazókat Várpalota – Berhida – Sóly – Veszprém – Márkó – Szentgál – Ajka – Magyarpolány – Devecser – Kolontár – Noszlop – Pápa – Celldömölk – Sárvár – Szombathely „megállókon” keresztül.

A Könyvtárút egy-egy állomását végigjárók élményszerű módon ismerkedhettek meg a környezetükben levő könyvtárakkal, felfedezhették a bennük rejlő értékeket, s személyesen megélt tapasztalatokat szerezhettek arról, milyen sokféle és korszerű lehetőségeket kínálnak a tanulásra, tájékozódásra, a szabadidő tartalmas eltöltésére.

A részt vevő könyvtárak bensőséges, családi hangulatú programokkal, őszinte vendégszeretettel fogadták a hozzájuk érkezőket, s a település értékeivel, hagyományaival is megismertették őket. A várpalotai zarándokok **Berhidán** a Kultúrház és Könyvtár vendégei voltak, majd helytörténeti sétát tettek, ahol Beke Zsolt h. esperes mutatta be számukra az Árpád-kori Szent Kereszt templomot, melynek még a tornyát is megmászhatták.

A **sólyi** Községi Könyvtárban a helyi dalkör kedveskedett a berhidai zarándokoknak, akik számára a könyvtár (amely az Eötvös Károly Megyei Könyvtár mozgókönyvtári szolgáltatóhelye) az otthonosság és kedvesség érzetét keltette. Sólyon szintén különleges műemlék megtekintéséhez kaptak szakavatott kalauzólást a zarándokok: az István király által Koppány legyőzésekor fogadalmi kápolnaként emelt, s mai állapotában református templomként használt épület meglátogatásakor.

A sólyi zarándokok a **veszprémi** Eötvös Károly Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet részlegeivel, szolgáltatásaival ismerkedtek, ahol az Országos Könyvtári Napok egyes programjaiba is bekapcsolódtak, valamint a helyismereti gyűjteményben Sóly helytörténetére vonatkozó érdekes dokumentumokat tanulmányoztak.

A veszprémi olvasók a **márkói** Községi Könyvtárba vitték tovább a Könyvtárút vándorkönyvét, ahol nemcsak egy színvonalasan működő mozgókönyvtári szolgáltató helyről szerezhetek benyomásokat, hanem bensőséges programnak lehettek részesei: hangszerebmutatót tartott a zarándokoknak Tátrai Ferenc a saját készítésű hangszereiből, majd megtekintették a Márkófolt Varrókör kiállítását, betértek Enyingi Mihály márkói keramikus műhelyébe, felsétáltak a Kápolnához, melyről Migray Emőd tartott ismertetőt, Vojts Antal és Vojtsné Szabó Andrea házában pedig régi márkói használati tárgyakban gyönyörködhetek.

A márkóiak „szomszédolása” a **szentgáli** Községi Könyvtárba vezetett, ahol szintén egy korszerű községi könyvtárrá fejlesztett mozgókönyvtári szolgáltatóhellyel ismerkedhettek meg, s a települési séta során megtekintették a régi Olvasókör épületét és a fontosabb látnivalókat. A Tájháznál találkozás és beszélgetés zajlott Szabó István fafaragó mesterrel és Tamás Károlyné Vilma nénivel, akik a Magyar Kultúra Lovagja címmel kitüntettek, miközben a kemencében helyben süített langalló készült ebédre a zarándokoknak.

A szentgáliak is maradandó élményekben részesültek **Ajkán**, a Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ jóvoltából, ahol a könyvtári séta során többen be is iratkoztak a könyvtárba, majd pedig a Parkeródba vezetett az útjuk a Bányászati Múzeumba, ezt követően a Városi Múzeumban Fekete István, Molnár Gábor és Borsos Miklós emlékszobájában is elidőztek, végül megtekintették a Városi Fotógaléria kiállítását.

Az ajkai zarándokok **Magyarpolány** községi könyvtárával ismerkedtek (amely az ajkai városi könyvtár mozgókönyvtári szolgáltatóhelye), ahol szintén lelkes könyvtáros állított össze számukra vendégszerető programot: felkeresték a Tájház és Alkotóházat, amely a falu fontos közművelődési színtereként funkcionál, valamint a falu kétszáz éves katolikus templomát és a Kálváriát.

A magyarpolányiak **Devecserbe** vitték tovább a Könyvtárút vándorkönyvét, ahol megismerkedtek a Devecseri Városi Könyvtár és Művelődési Házzal, valamint a könyvtárnak helyet adó Esterházy-kastély történetével, megtekintették a könyvtár Kastélygalériájában a „Megvalósult álmok/Kézzelfogható álmok” című kiállítást. A városi séta során megnézték a Rotary Ház kiállításait és a Művelődési Ház „Újra miénk itt a tér!” című fotó- és rajzkiállítását. A személyes hangulatú beszélgetések során szó esett mindkét település problémáiról, a könyvtárak helyzetéről, valamint közös ismerősök felfedezésére is lehetőség nyílt.

A devecseri zarándokok a **kolontári** Tánicsics Mihály Általános Iskola és Könyvtár vendégei voltak a zarándokút következő állomásán. Mindkét településen a vörösiszap-katasztrófa évfordulója állt a könyvtári rendezvények középpontjában, s sok közös témát találtak a településük jövőjéről való beszélgetés során. Meglátogatták az újonnan kialakított kolontári tanösvényt és az Ökumenikus Segélyszervezet pályázati támogatásával kialakított, kiállítások rendezésére alkalmas „rendezvényházat”, ahol a vörösiszap-katasztrófa emlékére fotó- és rajzkiállítás kapott helyet.

A kolontáriak zarándokútja **Noszlopra** vezetett, ahol bemutatták számukra a Községi Könyvtárt (amely a Devecseri Városi Könyvtár és Művelődési Központ mozgókönyvtári szolgáltatóhelye), a faluból elszármazott alkotók könyvtári kiállítását, ezután sétát tettek a Lucullus Fogadóig, ahol rövid műsor keretében a helyi iskolások elmesélték, eljátszották, hogyan készül a noszlopi nagytúrós, amelyet természetesen meg is kóstoltak.

A noszlopi zarándokok – a községi könyvtáros lelkes szervezőmunkájának köszönhetően – hintóval tették meg az utat a Könyvtárút következő állomására, **Pápára**, ahol megtekintették a Jókai Mór Városi Könyvtárt, majd irodalmi sétát tettek Pápa belvárosában.

A pápai zarándokok **Celldömölkre** vitték tovább a Könyvtárút vándorkönyvét, mely városhoz régi történelmi kapcsolatok fűzik a pápai embereket. A celldömölki Kemenesaljai Művelődési

Központ és Könyvtár Kresznerics Ferenc Könyvtára vendégszerető programot állított össze számukra: részt vettek a városi aradi vértanúk emlékünnepein és megkoszorúzták Batthyány Lajos emléktábláját. A búcsújáró hely tárházának megtekintése után a Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár épületével is megismerkedtek, majd az ősi, XI. századi dömölki bencés romtemplom érintésével a Sághegy felé vették az irányt. A nemrégiben felújított Sághegyi Múzeum kiállítása után a legnagyobb magyar Trianon emlékmű, a Trianoni Emlékereszt tövében ért célba a Könyvtárút celldömölki szakasza, amely sághegyi vendéglátással ért véget.

A celldömölki zárandokok útja **Sárvárra**, a Nádasdy-vár Művelődési Központ és Könyvtárba vezetett tovább, ahol a vendéglátók szintén szívélyes fogadtatásban részesítették őket: az intézmény bemutatásán túl műsorral, kiállításokkal („Az elmúlt 60 év” című könyvtártörténeti tárlat, Sárvár története fotókon – Novák Zsuzsa képei, Németh Mihály szoborkiállítása) és vendéglátással kedveskedtek nekik.

A sárvári zárandokok **Szombathelyre**, az idei Könyvtárút végállomására vitték tovább a vándorkönyvet. A sárvári könyvtárban működő Sylvester Könyvbarátok Klubjának tagjait (valamint a Várpalotáról – mint indító állomásról – érkező könyvtárosokat és olvasókat) a Berzsényi Dániel Megyei és Városi Könyvtárban Pallósiné dr. Toldi Márta igazgató fogadta, és könyvtári séta keretében áttekintést adott az intézmény szakmai tevékenységéről, örömeiről és gondjairól, majd átvette a vándorkönyvet, amely szimbolikusan jelezte azt, hogy a III. Könyvtárút sikeresen célba érkezett. A kötetlen beszélgetést és vendéglátást követően dr. Barátné Molnár Mónika könyvritkaságok segítségével helyi művelődéstörténeti kalandozásra invitálta a vendégeket a Könyvtárút zárórendezvényén.

Az idei Könyvtárút tanulságait összefoglalva a szervezők úgy érzik, hogy a programok inkább bensőségesek, családiak voltak, s a sok állomást érintő, sok személyt megmozgató, demonstratívabb staféta jelleg nem érvényesült úgy, mint az I. Könyvtárúton, a kezdetek idején. Nem sikerült ugyan nagy tömegeket megmozgatni, de a szomszéd települések megismerésében, a kapcsolatok szorosabbá válásában sokat segített – a korábbiakhoz hasonlóan – ez az út is. Az egyes könyvtárak részéről a gondos szervezés, a jól megválasztott civil résztvevői kör segítséget adhatott a közönségkapcsolatok újszerű formában való szorosabbra fűzéséhez és megerősítéséhez.

Az immár hagyományossá váló Könyvtárút során érintett könyvtárak, könyvtári szolgáltató helyek az együttműködés révén érezhették egy nagyobb rendszerhez: a könyvtári rendszerhez tartozás élményét, az összefogás erejét és fontosságát, hiszen a megyéken átívelő programsorozat, a kulturális zárandoklat annak is bizonyítéka, hogy – egy metaforával élve – nem különálló „váracskák” vagyunk a kultúra területén, hanem szervezett „végvári rendszer”, amely együtt képes az emberek közösséggé válását elősegíteni, aktívabbá tenni.

Az elmúlt három év alatt az ország egyik végéből a másikba jutott a zárandoklat szimbóluma: a Könyv, amiben az út minden lényeges momentuma bejegyzésre került, illetve fényképekkel dokumentáltuk az egyes eseményeket. Rengeteg bejegyzés született, és azt kívánjuk az utánunk következő Berzsényi Dániel Könyvtárnak, hogy sok újszerű ötlettel, sok programmal gyarapítsa a bejegyzések, fotográfiák számát a könyvben.

Az eddigi Könyvtárutakat azonban nemcsak a vándorkönyv örökíti meg, hanem azok dokumentumai, élménybeszámolói, fényképalbumai megtalálhatók a Könyvtárút Wikin (<http://konyvtarut.bmk.hu>), valamint rendszeres, aktuális információk olvashatók a Könyvtárút Facebook oldalán (<http://www.facebook.com/konyvtarut>) és a Twitteren (<http://twitter.com/konyvtarut>) is.

Köszönjük a Könyvtárutat elindító Békés Megyei Tudásház és Könyvtárnak – különösen Vincze Andreának – szakmai tanácsait és segítségét, s sok sikert kívánunk a jövő évi Könyvtárút szervezéséhez a Berzsényi Dániel Könyvtárnak és a vasi könyvtárosoknak!

Budai László – Volekné Temesi Zsuzsana
Szindbád Nonprofit Kft.- Krúdy Gyula Városi Könyvtár